

SALV

SERV
sterk door overleg

Minaraad
milieu- en natuurraad
van Vlaanderen

Vlaams klimaatbeleidsplan 2013-2020

Advies van Minaraad, SERV en SALV

Toelichting Commissie Leefmilieu
Vlaams Parlement, 16 april 2013

Adviesvraag

- Adviesvraag Minister Schauvliege: 6 februari 2013
- **3de Vlaams klimaatbeleidsplan 2013-2020**

Mitigatieplan	Adaptatieplan
Vlaamse niet-ETS-emissies -15% in 2020 tov 2005	Doel: klimaatrobuustheid
EU Effort Sharing Decision (2009) Belgische lastenverdeling?	Europese Witboek Adaptatie (2009)
Niet-ETS-sectoren • Mobiliteit • Gebouwen • Landbouw • Niet-ETS-industrie	Waterbeheer, leefmilieu, natuur, industrie, diensten, mobiliteit, landbouw, visserij, bebouwde omgeving, gezondheid

Situering advies

- **Gezamenlijk advies:** Minaraad (trekker), SERV, SALV
 - Minaraad: 28 maart 2013
 - SALV: 29 maart 2013
 - SERV: 2 april 2013
- 6 commissievergaderingen
- 10-jaar klimaatbeleidsadvisering

- **Inhoud**

- I. Algemene aanbevelingen (voor beide delen)
- II. Aanbevelingen Mitigatieplan
- III. Aanbevelingen Adaptatieplan

3

I. Algemene aanbevelingen

- Opmaak klimaatbeleidsplan is positief
- Informatieve en beleidsmatige meerwaarde?
 - Inventaris bestaande maatregelen en nieuwe maatregelen met vaag statuut
 - Effectiviteit, efficiëntie, rechtvaardigheid moeilijk te beoordelen
- Zorg voor meer **transparantie** over (primaire en secundaire) kosten, baten, scenario's, financiering
- Maak de planning **rollend**
 - Nieuwe informatie over maatregelen
 - Nationale lastenverdeling
 - Jaarlijkse rapportering (EU-effort sharing decision)

Advies Minaraad, SERV en SALV over Vlaams klimaatbeleidsplan 2013-2020

4

I. Algemene aanbevelingen (2)

- Zorg voor **integrale** planning: beleidsdomeinen en –niveaus
 - Kijk veel **verder dan 2020**: visie op 2050
 - **Evalueer** bestaande plan(proces)
 - Voorzie ruime **betrokkenheid**, o.a. **rondetafelconferenties**
 - Betrek doelgroepen bij agendabepaling
 - Geef vooraf relevante informatie
 - Voorzie uitgebreide verslaggeving
 - Zorg voor een constructieve sfeer
- Landbouw en F-gassen: positief; Mobiliteit en gebouwen: minder positief*

5

II. Aanbevelingen MITIGATIEPLAN

Zorg voor:

1. Een **lange termijntransitie**
2. Een **doeltreffend en sluitend** plan
3. Een **evenwichtig** plan

6

1. Een lange termijntransitie is nodig

Neem toekomstige uitdagingen als vertrekpunt, met

- Vlaamse **post-2020-doelen** o.b.v.
 - mondiale en Europese lange termijn doelen (top-down)
 - kostenefficiënt reductiepotentieel (bottom-up)
- **Visie op het energiesysteem**
- Vlaamse **routekaart** 2050 (backcasting)
- Geïntegreerde en politiek gedragen **transitieaanpak**
- Aandacht voor **innovatie en gedragsaanpassingen** naast technische en structurele maatregelen

7

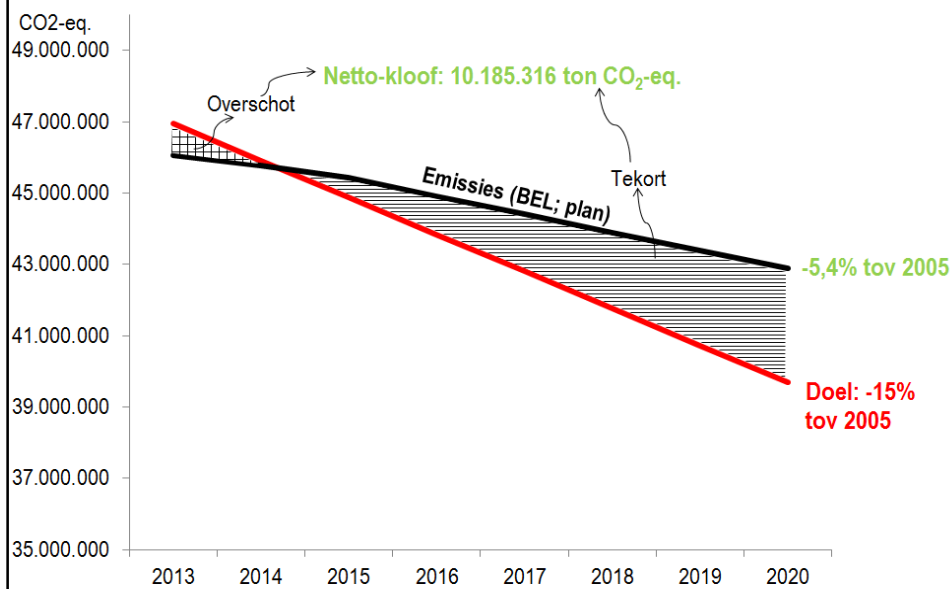
2. Maak een doeltreffend en sluitend plan (1)

Voorzie maximaal en snel **bijkomende interne maatregelen** die technisch uitvoerbaar en economisch haalbaar zijn en waarvoor een maatschappelijk draagvlak wordt opgebouwd

- Nieuwe maatregelen én versnelling bestaande maatregelen
- Cf. politieke consensus (regeerakkoord)
- Interne maatregelen zijn **ontoereikend** - zelfs inclusief voorgestelde extra maatregelen - omwille van 5 redenen

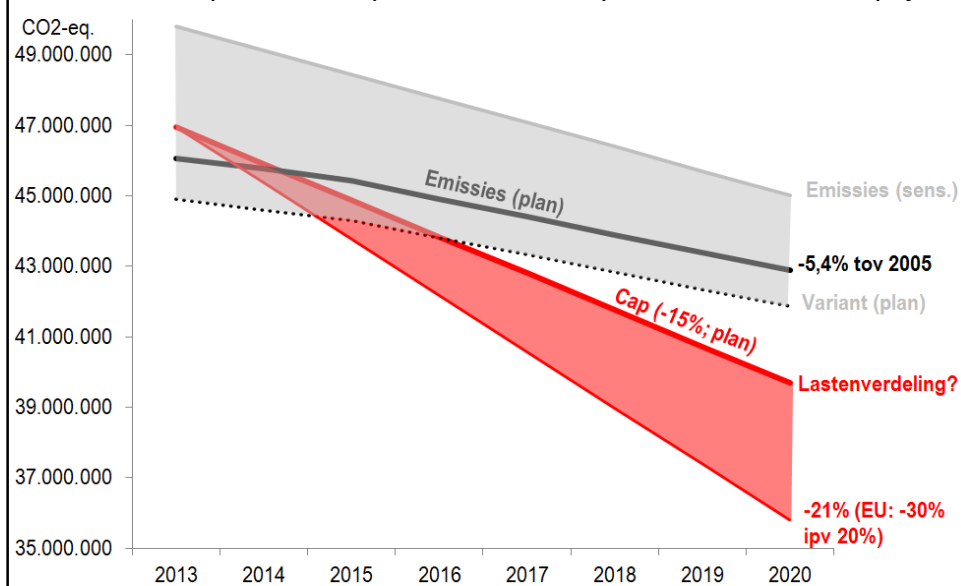
8

1. Vlaamse niet-ETS-emissies in 2020 slechts 5,4% lager
Plandoel = -15% → nood aan 10Mton flexibiliteitsmechanismen

2. **Kloof** van 10 Mton **kan aanzienlijk groter** uitvallen

- Max. 14 Mton projectgebonden flexibiliteitsmechanismen
- Onbeperkt AEA's (and. EU-lidstaten): beschikbaarheid?, prijs?

2. Maak een doeltreffend en sluitend plan (2)

5 redenen voor bijkomende interne maatregelen (vervolgd)

3. Nu maatregelen voor sterke emissiereducties na 2020

- Tijd tussen beslissing - implementatie – effect
- Accumulatie van emissies in atmosfeer
- Trage vernieuwingsgraad gebouwen- en voertuigenpark

4. Voordelen hier en elders

- Energiefactuur ↓, sociaal-economische baten, luchtkwaliteit ↑, ...
- Kennis, ervaring, demonstratie duurzame alternatieven, ...
- Nieuwe technologieën en processen

5. Veel onbenut potentieel in mobiliteit en gebouwen

11

2. Maak een doeltreffend en sluitend plan (3)

- Ga maximaal en snel voor extra interne maatregelen
- **Zorg voor sluitend kader voor flexibiliteitsmechanismen**
 - Strategie: hoeveel, welke, hoe, met welke middelen
 - Getoetst beoordelingskader duurzaamheid projecten
 - Afrekening Kyotoperiode (2015): Plannen, PMV- begroting
- **Verzeker de financiering van plan**, incl. bijk. maatregelen
 - Klimaatfonds: inkomsten <<< uitgaven: keuzes
 - Debat over financiering van het klimaatbeleid

12

3. Zorg voor een evenwichtig plan

Meer informatie over kosten en baten is nodig voor oordeel over **evenwichtige verdeling** van inspanningen tussen

- **Interne maatregelen <> Flexibiliteitsmechanismen**
- **Hernieuwbare energie <> Energie-efficiëntie**: prioriteit is EE (meer reducties/€) hoewel meer middelen voorzien voor HE
- **Doelgroepen**: oog voor kwetsbare en bijzondere groepen
- **Maatschappelijke sectoren**. Nood aan:
 - Monitoring indicatieve sectorale reductiepaden
 - Herberekening ind. sectorale doelstellingen bij bijsturing
 - Info over kostenefficiënt sectoraal reductiepotentieel, geleverde inspanningen, draagkracht, ...
 - Aandacht voor maatregelen op raakvlakken

13

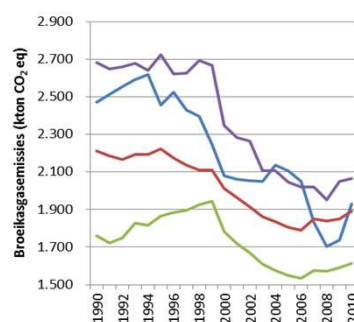
3. Een evenwichtig plan – sector landbouw

Reductie van emissies door landbouw: -20 % sinds 1990

Bron: VKP

WKK: emissies op conto van landbouw, baten voor energiesector (ETS)
→ Vlaamse emissie-inventaris

— Energetische emissies
— Verteringsprocessen
— Mestopslag
— Bodememissies

Europese routekaart:
Verdere mogelijkheden tot reductie in Vlaanderen?

Bron: Europese Commissie,
Routekaart naar een concurrerende
koolstofarme economie in 2050

Reductie van de uitstoot van broeikasgassen t.o.v. 1990	2005	2030	2050
Totaal	-7%	-40 tot -44%	-79 tot -82%
Sectoren			
Energie (CO ₂)	-7%	-54 tot -68%	-93 tot -99%
Industrie (CO ₂)	-20%	-34 tot -40%	-83 tot -87%
Vervoer (incl. CO ₂ -uitstoot door de luchtvaart, excl. scheepvaart)	+30%	+20 tot -9%	-54 tot -67%
Woningen en diensten	-12%	-37 tot -53%	-68 tot -91%
Landbouw (niet CO ₂)	-20%	-36 tot -37%	-42 tot -49%
Andere emissies dan CO ₂	-30%	-72 tot -73%	-70 tot -78%

14

Landbouw en adaptatie: risicobeheer

15

Visserij en adaptatie: veerkracht

16

III. Aanbevelingen ADAPTATIEPLAN: structuur

- Bij wijze van inleiding: sectoren Landbouw en visserij
- 1. Werk strategische programmering en klimaatreflex goed uit
- 2. Vergroot de veerkracht door nog meer samenwerking
- 3. Kosten en budgetten: vergroot het inzicht in de adaptatiekost
- 4. Bereid de toewijzing van risico's en schade voor

17

1. Planaanpak

- Volwaardig hoofdstuk over adaptatie + link met mitigatie: terecht en noodzakelijk
- Verwachte klimaatverandering:
 - Aanvaardbare aannames,
 - nood aan opvolging wetenschappelijke ontwikkelingen → behoefte aan verantwoordelijke dienst(en);
 - klimatologische en maatschappelijke schokeffecten niet uitsluiten!
- Vlaanderen kwetsbaarder voor klimaatverandering door onvoldoende bijsturing in laatste decennia voor aantal beleidsdomeinen
- Strategische programmering (verantwoordelijke, timing start en in voege zijn, beoogde resultaat, te verwachten kosten en baten): onvoldoende uitgewerkt
- Klimaatreflex: positief maar ook onvoldoende uitgewerkt

18

2. Integrerende kracht van het ontwerp VAP (1)

- VAP heeft nood aan:
 - Prominente rol voor veerkracht
 - Samenwerking tussen beleidsniveaus: verlies aan middelen en tijd voorkomen
 - Beleidsdomeinoverschrijdende aanpak: adaptatieoverleg per sector voldoende integrerend?

19

2. Integrerende kracht van het ontwerp VAP (2)

- Niet behandelde plansectoren en aspecten: aandacht voor sociaaleconomische aspecten zoals tewerkstelling, handelsbalans, ...
- Per sector kan het gaan om:
 - Gerichter inzetten van middelen
 - Opzetten van promotiecampagnes inzake duurzame productie en consumptie
 - Stimuleren van wetenschappelijk onderzoek om impact van klimaatverandering voor sector in beeld te brengen

20

3. Kosten en budgetten

- Geen extra budget voor adaptatie, organisaties bekostigen de maatregelen
- Geen ramingen van kosten en baten, dus onmogelijk om:
 - Gevolgen van maatregel voor sector in te schatten
 - Effectiviteit van maatregelen te vergelijken
- Kennis over kosten van adaptatie kan objectieve hefboom zijn voor mitigatie

21

4. Verantwoordelijkheid bij schade

- Inspiratie gevonden in praktijkervaring met beheer landbouwschade
- VAP moet aanzet geven voor evenwichtig risicobeheer en financiële verantwoordelijkheden bij schade (aan gebruikers, overheden, markt van privé-verzekeraars)
- Daarvoor beslissingsboom opmaken met op drempels ge(de-)activeerde acties, gebaseerd op maatschappelijk aanvaard evenwicht tussen veroorzaker en degene die gevolgen draagt

22

IV. Conclusies

- Bijkomende interne klimaatmaatregelen die technisch uitvoerbaar en economisch haalbaar zijn en waarvoor een draagvlak wordt opgebouwd, vooral voor gebouwen en mobiliteit
- Sluitend kader voor flexibiliteitsmechanismen.
- Verzekerde financiering
- Echte beleidsdomein- en beleidsniveau-overschrijdende aanpak
- Blik die véél verder kijkt dan 2020
- Strategische programmering adaptatiebeleid kan beter uitgewerkt

23